

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesinde 2019-2020 Akademik Yılı COVID-19 Salgını Döneminde Tıp Eğitiminin Yönetimi

The Management of Medical Education at Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Medicine During the 2019-2020 Academic Year Covid-19 Outbreak Period

Ayhan Özhasenekler* (ORCID: 0000-0002-2707-4099)

Ahmet Çevik Tufan* (ORCID: 0000-0002-5920-0475)

Gülşen Yılmaz* (ORCID: 0000-0002-9630-3852)

Nural Cevahir* (ORCID: 0000-0001-8764-7701)

Özcan Öncel* (ORCID: 0000-0003-0149-8309)

Reyhan Ersoy* (ORCID: 0000-0002-7437-1176)

* Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara, Türkiye.

Sorumlu Yazar: Ayhan Özhasenekler, E-Posta: drhasenek@hotmail.com

Özet

2019 yılı sonunda başlayan ve tüm dünyayı etkisine alan COVID-19 salgınından kaynaklanan zorunlulukla birlikte, dünyada ve ülkemizde örgün eğitimin tüm basamaklarında dijital destekli eğitim yöntemlerinin yaygın olarak kullanılmasına başlanmıştır. Bu yazının amacı COVID-19 salgını döneminde Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) Tıp Fakültesinin dijital destekli

eğitim yöntemlerinin kullanıldığı ‘Tıp Eğitimi’ tecrübesini paylaşmaktır. Bu olağanüstü dönemde Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi olarak, 2019-2020 Akademik Yılında yaşadığımız Covid-19 salgını dönemini Üniversitemizin uzaktan eğitim alt yapısını en iyi şekilde kullanarak tamamladık. Öğrenciler, öğretim üyeleri, eğitim kurulları ve yönetim birimleri eşgüdüm içinde çalışarak sürece katkı ve destek vermiştir. Tecrübelerimiz 2020-2021 Akademik Yılı hazırlıklarına da yol gösterici olmuştur. Öğrenciler ve öğretim üyeleri bu salgın sırasında ortaya çıkan dijital destekli eğitim yöntemlerine uyum sağladıkça, genel olarak tıp eğitiminin değişeceği zamanla daha rahat görülebilecektir.

Anahtar sözcükler:

Tıp Eğitimi, Dijital Destekli Eğitim, COVID-19 Salgını

Keywords:

Medical Education, Digital-Supported Education, COVID-19 Outbreak

Gönderilme Tarihi

Submitted: 16.09.2020

Kabul Tarihi

Accepted: 16.10.2020

Abstract:

With the necessity arising from the COVID-19 epidemic that started at the end of 2019 and affected the whole world, digital-supported education methods have started to be used widely in all steps of formal education in the world and in our country. The aim of this article is to share the ‘Medical Education’ experience of Ankara Yıldırım Beyazıt University (AYBU) Faculty of Medicine using digitally supported education methods during the COVID-19 outbreak. In this extraordinary period, as Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Medicine, we completed the Covid-19 epidemic period we experienced in the 2019-2020 Academic Year by using our university’s distance education infrastructure in the best way.

Künye: Özhasenekler A, Tufan AC, Yılmaz G, Cevahir N, Öncel O, Ersoy R. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesinde 2019-2020 Akademik Yılı COVID-19 Salgını Döneminde Tıp Eğitiminin Yönetimi. *Tıp Eğitimi Dnyası*. 2021;20(60-1): 91-96

Tıp Eğitimi Dnyası / Ocak-Nisan 2021 / Sayı 60-1

Students, faculty members, educational boards and administrative units worked in coordination and contributed and supported the process. Our experience has also guided the preparations for the 2020-2021 Academic Year. As students and faculty members adapt to the digital-supported education methods that emerged during this epidemic, it will be seen more easily over time that medical education will change in general.

1. Giriş:

İnsanın dünyaya gelmesinden itibaren öncelikle ailesiyle başlayan iletişimi eğitim sürecini de başlatır ve bu “iletişim temelli eğitim” ömrünün sonuna kadar devam eder. Günümüzde teknolojinin de gelişmesi ile birlikte iletişimin ve eğitim yöntemlerinin çeşitliliği de artmıştır. Bu çeşitlilik herkesin birçok farklı eğitime, yer ve zamandan bağımsız olarak ulaşma talebini ve bu talebe yönelik uzaktan eğitim yöntemlerinin arzını ön plana çıkarmıştır.

2019 yılı sonunda başlayan ve tüm dünyayı etkisiz alan COVID-19 salgınından kaynaklanan zorunlulukla birlikte, dünyada ve ülkemizde örgün eğitimin tüm basamaklarında dijital destekli eğitim yöntemlerinin yaygın olarak kullanılmasına başlanmıştır. Bu yazının amacı COVID-19 salgını döneminde Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) Tıp Fakültesinin dijital destekli eğitim yöntemlerinin kullanıldığı Tıp Eğitimi tecrübesini paylaşmaktır.

2. COVID-19 Salgını Nedeniyle Yüksek Öğretimde Dünyada ve Ülkemizde Alınan Kararlar ve Uygulamalar

COVID-19 salgınının tüm dünyayı ve ülkemizi etkilemesiyle sağlık, sosyal, iş, eğitim gibi birçok alanda tedbirler alınmaya ve düzenlemeler yapılmaya başlandı. Bu dönemde Çin başta olmak üzere Afrika, Asya, Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Amerika ve Güney Amerika'daki 61 ülke üniversitelerinde eğitime ara verildi ve eğitimin kesintisiz devam etmesi için çevrimiçi yöntemlerin kullanılmasına başlandı (1). Şiddetli akut solunum sendromunun (SARS) da yaygın olduğu dönemde hem öğrencilerin ve yakınlarının sağlıklarının korunması, hem de öğrencilerin klinikler arasında taşıyıcı olma riskine karşı

Çin'deki Tıp Fakültelerinin eğitimlerine ara verildi. Kanada'daki Tıp Fakültelerinde de seçmeli dersler iptal edildi ve eğitime 6 hafta ara verildi. (2,3).

Ülkemizde Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu'nun önerileri doğrultusunda Cumhurbaşkanlığı ve Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) kararları ile 16 Mart 2020 tarihinden itibaren tüm Yüksek Öğretim Kurumlarında yüz yüze eğitime ara verildi (4). Ardından bahar döneminde yüz yüze eğitimin yapılamayacağı kararı alındı. Bahar döneminde yapılması gereken derslerin ve sınavların uzaktan eğitim yöntemleri ile yapılmasına, öğrenciler ile bu süreçte iletişim halinde olunmasına karar verildi (5,6).

Bu süreçte YÖK, uzaktan eğitim sürecinin yönetilmesinde genel çerçeve kurallar belirledi ve bu çerçevede uygulanacak yöntemlerin öğrenci odaklı olmak koşuluyla Rektörlükler tarafından belirlenmesine karar verdi. Birçok üniversite uzaktan eğitim merkezlerinin alt yapılarının imkanları doğrultusunda planlamalar yaptı ve uygulamaya başladı. YÖK bir aylık dönem sonrası durum değerlendirme toplantısı yaparak, tüm üniversitelerdeki uzaktan eğitim süreçlerini değerlendirdi (7).

3. Fakültemizde Salgın Döneminde Tıp Eğitimi Süreci

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Rektörlüğü de, YÖK'nun belirlediği çerçeve kurallar içerisinde uzaktan eğitim çalışmalarını Tıp Fakültesi de dahil olmak üzere tüm fakülte, enstitü ve yüksekokullarında başlattı.

Fakültemizin Tanıtımı:

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara'nın beşinci devlet üniversitesi olup, Tıp Fakültesi, 27648 sayılı ve 21 Temmuz 2010 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan kararla kurulan ilk yedi fakültesinden biridir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi İngilizce ve Türkçe program öğrencileri, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Bilkent Yerleşkesinde, 'Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Temel Bilimler ve Laboratuvarlar Binası'nda öğrenim görmektedir. Uygulamalı eğitimler Ankara Şehir Hastanesi ve Ankara Yenimahalle Eğitim ve Araştırma Hastanesinde verilmektedir.

3.1. Sürecin Başlangıcında Öğrencilerle İletişim:

COVID-19 salgını nedeniyle Tıp Eğitimine ara verilmesi ile birlikte, öncelikle öğrencilere haftalık anketler gönderilerek buldukları yer, sağlık durumları, ders materyallerine ulaşım ulaşılmadıkları, süreç hakkında merak ettikleri konular hakkında bilgi alındı ve raporlandı. Bu raporlar uzaktan eğitimin planlanması ve karar alma sürecinde eğitim Kurulları ve Fakülte yönetimi için yol gösterici olmuştur.

3.2. Dijital Destekli Eğitim Materyallerinin Hazırlanması:

Üniversite Senatosunun kararları doğrultusunda ve Fakülte eğitim kurullarının çalışmaları sonrasında, öğretim üyeleri ve öğrenciler, süreçle ilgili mail ve/veya çevrimiçi görüşmeler yoluyla bilgilendirildi. Bu kapsamda tüm sınıflar için ders materyallerinin öğrencilere en kısa sürede ulaştırılması amacıyla ders sunumlarının PDF veya PPT dosyası şeklinde toplanmasına karar verildi. Fakülte adına bulut hesaplar açıldı. Toplanan ders materyalleri bu hesaplara linkler açılarak eklendi. Linkler Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi (AYBUZEM) ve fakülte web sayfası üzerinden öğrencilerle paylaşıldı. Bu hazırlık süreci uzaktan eğitim kararının alındığı 16.03.2020 tarihinden itibaren 15 gün içinde tamamlandı.

Ön hazırlık sonrasında, öğretim üyeleri tarafından, teorik derslerin PPT dosyası üzerine ses kaydı ve/veya video kaydı eklenmiş versiyonlarının hazırlanması sürecine geçildi. Böylece öğrencilerin dersleri dinlemesi de sağlandı. Akademik ders programındaki laboratuvar uygulamaları ve klinik pratikteki uygulamalı eğitimlerle ilgili eğitici videolar da öğrencilerle paylaşıldı.

Fakülte binasında çevrimiçi ve çevrimdışı ders kayıtlarının yapılabileceği stüdyo tarzı 4 alan oluşturuldu. Çevrimiçi dersler için öğrenci ve öğretim üyelerinin kurumsal mail adresleri ile sisteme katıldıkları MSTeams® programı kullanıldı. Ayrıca, çevrimiçi ders/konferans sistemlerini ve dijital ders materyali hazırlama yöntemlerini anlatan eğitici materyaller öğretim üyeleri ile paylaşıldı.

3.3. Salgın Dönemi Akademik Takvimi ve Dersler

Normal süreçte takip edilmesi gereken akademik program göz önünde bulundurularak, 16.03.2020 tarihinden bahar dönemi sonuna kadar yapılması planlanan derslerin çevrimiçi ders programını ve sınavlarını içeren “Salgın

Dönemi Akademik Takvimi”, Tıp Fakültesinin Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Koordinatörler Kurulu (MÖTEK) ve Ölçme Değerlendirme Kurulunda (ÖDK) görüşülerek oluşturuldu ve Fakülte Kurulunca onaylandı. Salgın Dönemi Akademik Takvimi, öğrenci ve öğretim üyeleri ile mail yoluyla iletildi ve web sitesinde yayımlandı. Tıp Fakültesi Öğrenci Temsilciliği aracılığı ile yeni akademik takvim ile ilgili öğrencilerin geri bildirimi alındı. Bu planlamalar yapılırken AYBUZEM yetkilileri ile görüşülerek, öğrenci ve öğretim üyelerinin sisteme entegrasyonu tamamlandı. Online ders alt yapısı ve yapılması planlanan çevrimiçi sınavlar hakkında görüşmeler ve gerekli düzenlemeler yapıldı.

Salgın Dönemi Akademik Takvimine göre, bahar döneminde örgün eğitimle anlatılması gereken 2300 saat teorik dersin 1566 saati (% 68’i) çevrimiçi ders olarak anlatıldı. Bu dersler, çevrimdışı da izlenmek üzere kayıt altına alındı. Belirlenen akademik takvim dışında, öğretim üyesi ve öğrencilerin talepleri doğrultusunda ek çevrimiçi dersler yapılarak öğrenci ile daha çok iletişim sağlanmaya çalışıldı.

3.4. Çevrimiçi Sınavlar

YÖK’nun Mayıs-2020 tarihli kararları ile yüz yüze sınav yapılamayacağı kararı alındı ve dijital ortamda gerçekleştirilebilecek sınavların temel ilkeleri açıklandı (8,9). Tıp Fakültesi tarafından; AYBUZEM üzerinden yapılacak çevrimiçi sınavlar hakkında öğrencileri bilgilendirmek ve kaygılarını azaltmak amacı ile elektrik kesintisi, internet kesintisi, internet erişim problemi, bilgisayarın kapanması, cep telefonundan sınav uygulaması, tablettten sınav uygulaması gibi birçok senaryo çerçevesinde farklı şehirden ve ülkelerden katılan 20 öğrenciyle, farklı telefon ve bilgisayarlar kullanılarak, farklı internet hızlarının da denendiği simüle çevrimiçi bir sınav yapıldı ve sınav sistemi gözden geçirildi. Yapılan sınavda öngörülen tüm senaryolar uygulandı (Resim 1).

Çevrimiçi sınavların AYBUZEM üzerinden sağlıklı ve verimli bir şekilde yapılabilmesi için Dönem Koordinatörleri, ÖDK üyeleri ve staj sorumlularının da katıldığı bir çevrimiçi sınav hazırlama eğitimi, Tıp Fakültesi Bilgisayar Laboratuvarında uygulamalı olarak yapıldı. Bu uygulama ile öğretim üyelerine hem sınav uygulama pratiği yaptırıldı hem de kaygılarının azaltılması amaçlandı. Uygulanan bu simüle

sınav sistemi 48 saat boyunca tüm öğrencilerin alışmaları sağlandı. erişimine açıldı ve online sınav sistemine

	Ad Soyad	Konum	Sınav Aygıtı	Bağlantı	Senaryo
1		Diyarbakır	Android Telefon	3G	Sınav gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.
2	Antalya	Laptop	Normal Hiz Wifi	Sınav sırasında biraz işaretleme yaptktan sonra laptopun kapağını kapatarak, uyku moduna geçmesini sağla. Sonra tekrar sınavı devam etmeye çalış.	Sınav sırasında biraz işaretleme yaptktan sonra bilgisayarı yeniden başlat. Bilgisayarı açıldığında sınavı kaldığı yerden devam etmeye çalış.
3	Bursa	Masaüstü Bilgisayar	Fiber Hiz Wifi	Sınav sırasında biraz işaretleme yaptktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınav sırasında biraz işaretleme yap ve modemi kapatıp mobil veriden sınavı devam etmeye çalış.
4	Ankara	Android Telefon	Mobil Veri (4/4.5G, LTE)	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
5	Almanya	Android Telefon	Fiber Hiz Wifi	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
6	Ankara	İos Telefon	Normal Hiz Wifi	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
7	Ankara	Laptop	Düşük Hiz/Mobil Veri	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
8	Ankara	Android Tablet	Düşük Hiz Wifi	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
9	Ankara	İos Tablet	Normal Hiz Wifi	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
10	Akarsay	Macbook	Mobil Veri (4/4.5G, LTE)	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
11	Ankara	Laptop	Normal Hiz Wifi	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
12	Ankara/Kasaba	Android Telefon	Mobil Veri (4/4.5G, LTE)	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
13	Muğla	Laptop	Normal Hiz Wifi	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
14	Diyarbakır	Laptop	Mobil Veri (4/4.5G, LTE)	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
15	Ankara	Masaüstü Bilgisayar	Fiber Hiz Wifi	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
16	Ankara	İos Telefon	Normal Hiz Wifi	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
17	Avusturya	Laptop	Normal Hiz Wifi	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
18	KKTC	Laptop	Normal Hiz Wifi	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
19	Ankara	Laptop/Telefon	Mobil Veri (4/4.5G, LTE)	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.
20	Ankara	Laptop	Fiber Hiz Wifi	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir ve süre içerisinde işaretleme tamamlayıp gönder.	Sınavda biraz işaretleme yaptıktan sonra sıraya ekrana kapatıp açma, tarayıcıyı arka plana gönder tekrar gir. Bir sorunda karşılaşıyor mu gözlemle. Sınavı süresi sona erdiğinde ne olduğunu gözlemle.

Resim 1. Öğrencilerimize yapılan simüle çevrim içi sınavda öngörülen senaryolar

Salgın Dönemi Sınav Takvimine göre tüm sınıflarda çoktan seçmeli olarak hazırlanan toplam 57 sınav (Türkçe – İngilizce programlar için toplam 114 sınav) farklı zamanlarda çevrimiçi olarak yapıldı. Sınav güvenliği açısından sistemin izin verdiği ölçüde gerekli düzenlemeler yapıldı.

3.5. Ölçme – Değerlendirme Süreci Ölçme- Değerlendirme aşamasında; Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönergesinde olan ve Dönem 1-2-3 sınavlarında uygulanan baraj uygulaması ve bazı klinik stajların sınavlarında uygulanan yazılı sınavdan 60 puan alma baraj uygulaması kaldırıldı. Dönem 1-2-3 sınıflarının pratik sınavları, Dönem 4-5 sınıflarının staj sonu sözlü ve pratik sınav uygulamaları yapılmadı. Çevrimiçi teorik sınavların sonuçları aynı gün içerisinde açıklandı. Her sınav sonunda öğrencilere yapılan sınavla ilgili geri bildirim anketi uygulandı. Bu anketlerin sonuçları daha sonraki sınavlar için yol gösterici olmuştur.

3.6. Öğrencilerle İletişim: Süreç boyunca gerek Tıp Fakültesi Öğrenci Temsilciliği aracılığı ile gerekse mail, telefon gibi iletişim araçları ile öğrencilerle sürekli irtibat sağlandı. İletilen soruların en kısa süreden yanıtlanması sağlandı. Öğrencilerin ve ailelerinin kaygıları azaltılmaya çalışıldı. Sınavlara yapılan itirazlar, başvuru süresinden sonraki üç iş günü içerisinde yanıtlandı. Dekan ve Dekan Yardımcıları öğrenci temsilcileri ile süreç hakkında online görüşmeler yaparak

öğrencilerin beklenti ve taleplerini dinledi ve gerekli bilgilendirmeleri yaptı. Hem yaşanan süreci değerlendirmek hem de 2020-2021 Akademik Yılı hazırlıklarına yön vermesi amacı ile öğrenci ve öğretim üyelerine yönelik, dijital destekli eğitim yöntemleri konusunda anketler hazırlandı ve uygulandı.

3.7. 2020-2021 Akademik Yılı Hazırlıkları YÖK, 2020-2021 Akademik Yılından geçerli olmak üzere dijital destekli eğitim programları hakkında yeni kararlar aldı (10). Bu kapsamda Fakültemizin ilgili kurullarında 2020-2021 Akademik Yılı için dijital destekli eğitim yöntemlerini içeren çevrimiçi ve çevrimdışı derslerin anlatılacağı yeni akademik takvim planlandı. Klinik beceri uygulamaları ile ilgili video kayıtların yapılması ve akademik takvimdeki tüm derslerin dijital destekli yöntemlerle hazırlanması kararı alındı. Ayrıca bu takvimde 2019-2020 Akademik yılında yapılmayan pratik uygulamaların da telafi edilmesi planlandı.

3.8. Salgın Döneminde Uygulanan Dijital Destekli Eğitim Yöntemleri Açısından Fakültemizin Çıkarımları Kuvvetli yönler:

- Covid-19 salgın sürecinin yönetim birimleri tarafından yakın takip edilmesi ve gelişmelere göre hızlı ve yerinde karar alabilme yetisi
- Teknolojinin hızla geliştiği bu süreçte uzaktan eğitim konusunda yeni uygulamalara yönetsel açıdan hızlı uyum sağlanması
- Öğretim üyelerinin uzaktan ve dijital eğitim

uygulamalarına hızlı uyum sağlaması

- Öğrencilerin uzaktan ve dijital eğitim uygulamalarına hızlı uyum sağlaması
- Öğretim üyelerinin ve öğrencilerin sürecin her aşamasında yönetim tarafından hızlı bir şekilde bilgilendirilmesi ve dijital eğitim uygulamalarının kullanımı ile ilgili verilen eğitimlere katılımcı olmaları
- AYBUZEM sisteminin Tıp Fakültesinin öğrenci takip sistemine hızlı uyumlanması

Zayıf Yönler:

- Sürecin başında yönetim birimlerinin, ilgili kurulların, öğretim üyelerinin ve öğrencilerin dijital destekli eğitim hakkındaki bilgi ve tecrübe eksikliği
- Sınıf mevcutlarının fazla olmasından dolayı çevrimiçi derslerde teknik açıdan yaşanan problemler ve bu problemlerin eğitime ve öğrenci-öğretim üyesi iletişimine olumsuz etkisi
- Öğrenci-öğretim üyesi iletişiminde rol model etkileşiminin olmaması
- Öğrencilerin sosyalleşmesinde, grup çalışmasında yetersizlikler

3.9. Salgın Döneminde Kurulların Etkileşimi

Fakültemizde Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalı henüz bulunmadığı için süreç yönetimi Dekanlık, MÖTEK ve ÖDK tarafından planlandı. AYBUZEM, Öğrenci İşleri Birimi, Fakülte Sekreterliği alt yapı destek çalışmalarına destek sağladı. Diğer fakültelerin AYBUZEM temsilcileri ile görüş alışverişinde bulunuldu. Ayrıca, ülkemizdeki diğer Tıp Fakültelerinin yöneticileri ile karşılıklı olarak tecrübe paylaşımı yapıldı.

4. Tartışma:

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi olarak, 2019-2020 Akademik Yılında yaşadığımız Covid-19 salgını dönemini Üniversitemizin uzaktan eğitim alt yapısını en iyi şekilde kullanarak tamamladık. Bu olağanüstü dönemde öğrenciler, öğretim üyeleri, eğitim kurulları ve yönetim birimleri eşgüdüm içinde çalışarak sürece katkı ve destek vermiştir. Alınan kararlar paydaşlarla anket ve yüz yüze görüşmeler ile değerlendirilmiş ve yeni kararlar için geribildirim raporları oluşturulmuştur. Bu raporlar mevcut sürece olduğu kadar 2020-2021 Akademik Yılı hazırlıklarına da ışık tutmuştur. Somut bir gelişme olarak Fakültemizde “Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalı” kurulması için başvuruda bulunulmuştur.

COVID-19 salgını etkisi, gelecekteki Tıp eğitimi şeklini sonsuza kadar değiştirebilir. Eğitim kurumları, gelecekteki yeni ilke ve uygulamaları öğrenmek ve uygulamak için mevcut değişikliklerin etkilerini belgelemeli ve analiz etmelidir. Bu dönem, sadece mevcut eğitim müfredatının yenilenmesi ve dönüşümü ile tıp eğitiminin ilerlemesine katkıda bulunmak için değil, aynı zamanda tıptaki birçok disiplin için önemli bir fırsat olabilir.

Bu dönemde yüz yüze derslerin çevrimiçi eşdeğerlerle değiştirilmesi bir zorunluluktur. Ancak hem beceri edinimi hem de karşılıklı ilişki kurma için gerekli olan etkileşimin olmaması çözülmesi gereken önemli bir problemdir. Küçük grup olgu temelli öğrenme ve takım temelli öğrenme gibi interaktif öğrenme grupları, web seminerleri ve telekonferanslar, COVID-19 salgını sırasında devam edebilir ve belki de tıp fakültesinin nasıl ilerleye bakacağına dair bir fikir verebilir. Bununla birlikte öğrenci sayılarının fazlalığı ve öğrenci başına düşen öğretim üyesi sayısının düşük olması küçük grup eğitimlerini sınırlayan en önemli nedenlerdir.

Tıp fakültesindeki genç kuşaklar, teknolojiyi ve web seminerlerini sağlık hizmeti sunumuna entegre etmek ve tıbbi bilgileri yenilikçi, çevrimiçi ortamlarda paylaşmak için belki de en iyi donanıma sahiptir (11). Öğrenciler ve öğretim üyeleri bu salgın sırasında ortaya çıkan dijital destekli eğitim yöntemlerine uyum sağladıkça, genel olarak tıp eğitiminin değişeceği zamanla daha rahat görülebilecektir.

Teşekkür

Bu sürece katkı ve desteklerinden dolayı, Rektörümüz Prof. Dr. İbrahim Aydın başta olmak üzere Üniversitemiz ve Fakültemizin idari personeline, AYBUZEM çalışanlarına, Tıp Fakültesi MÖTEK ve ÖDK üyelerine, Fakültemiz Öğrenci Temsilciliğine, tüm öğretim üyelerimize ve öğrencilerimize teşekkür ederiz.

Kaynaklar:

1. UNESCO. (2020, March 13). COVID-19 educational disruption and response. Retrieved from <https://en.unesco.org/themes/education-emergencies/coronavirus-school-closures>
2. Patil NG, Yan YC. SARS and its effect on medical education in Hong Kong. Med Educ 2003; 37: 1127–28

3. Hanad Ahmed, Mohammed Allaf, Hussein Elghazaly. COVID-19 and medical education. Lancet Infect Dis 2020 Published Online March 23, 2020. [https://doi.org/10.1016/S1473-3099\(20\)30226-7](https://doi.org/10.1016/S1473-3099(20)30226-7)
4. YÖK 13 Mart 2020 tarih Koronavirüs (COVID-19) Bilgilendirme Notu:1 https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/coronavirus_bilgilendirme_1.aspx erişim tarihi 13.06.2020.
5. Basın Açıklaması - (18 Mart 2020) Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/universitelerde-uygulanacak-uzaktan-egitime-iliskin-aciklama.aspx> erişim tarihi: 13.06.2020.
6. Basın Açıklaması - (26.03.2020) Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/YKS%20Ertelenmesi%20Bas%C4%B1n%20A%C3%A7%C4%B1klamas%C4%B1.aspx> erişim tarihi: 13.06.2020.
7. YÖK'ten, Salgın Sürecinde Üniversitelerdeki Uzaktan Eğitimin Bir Aylık Durum Tespiti 3 Mayıs 2020 <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/>
8. YÖK'ten Üniversitelerdeki Sınavların Yüze Gerçekleştirilmeyeceğine İlişkin Karar 11 Mayıs 2020 / Ankara <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/yok-ten-sınavlara-iliskin-karar.aspx> erişim tarihi: 13.06.2020.
9. YÖK, Üniversitelerde Dijital Ortamda Gerçekleştirilebilecek Sınavların Temel İlkelerini Açıkladı 27 Mayıs 2020 / Ankara <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/universitelerde-dijital-sınavlarin-temel-ilkeleri.aspx> erişim tarihi 13.06.2020.
10. YÖK'ten Küresel Salgın ile Mücadele Sürecinde Yeni Düzenlemeler-II 4 Haziran 2020 / Ankara <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/kuresel-salgin-surecinde-yapisal-duzenlemeler-2.aspx> erişim tarihi:13.06.2020.
11. Reshef O, Aharonovich I, Armani AM, Gigan S, Grange R, Kats MA, Sapienza R: How to organize an online conference. Nat Rev Mater. 2020, Accessed: March 29, 2020: <https://www.nature.com/articles/s41578-020-0194-0>. 10.1038/s41578-020-0194-0.